

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

16. prosinca 2008. (*)

„Direktiva 95/46/EZ – Područje primjene – Obrada i protok poreznih podataka osobne prirode – Zaštita fizičkih osoba – Sloboda izražavanja”

U predmetu C-73/07,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 234. UEZ-a, koji je podnio *Korkein hallinto-oikeus* (Finska), odlukom od 8. veljače 2007., koju je Sud zaprimio 12. veljače 2007., u postupku

Tietosuojavaltuutettu

protiv

Satakunnan Markkinapörssi Oy,

Satamedia Oy,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts i A. Ó Caoimh, predsjednici vijeća, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, J. Klučka, U. Løhmus i E. Levits (izvjestitelj), suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 12. veljače 2008.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy, P. Vainio, *asianajaja*,
- za finsku vladu, J. Heliskoski, u svojstvu agenta,
- za estonsku vladu, L. Uibo, u svojstvu agenta,
- za portugalsku vladu, L. I. Fernandes i C. Vieira Guerra, u svojstvu agenata,
- za švedsku vladu, A. Falk i K. Petkovska, u svojstvu agenata,
- za Komisiju Europskih zajednica, C. Docksey i P. Aalto, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 8. svibnja 2008.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca [fizičkih osoba] u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, str. 31., u daljnjem tekstu: Direktiva) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Tietosuojavaltuutettu (posrednik za zaštitu podataka) i Tietosuojalautakunta (Komisija za zaštitu podataka) o djelatnostima koje uključuju obradu osobnih podataka koje su pokrenuli Satakunnan Markkinapörssi Oy (u daljnjem tekstu: Markkinapörssi) i Satamedia Oy (u daljnjem tekstu: Satamedia).

Pravni okvir

Pravo Zajednice

- 3 Kao što proizlazi iz članka 1. stavka 1. Direktive, njezin je cilj zaštititi temeljna prava i slobode fizičkih osoba, a posebno njihovo pravo na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka.
- 4 Prema članku 1. stavku 2. Direktive:

„Države članice ne ograničavaju ni zabranjuju slobodni prijenos osobnih podataka između država članica iz razloga povezanih sa zaštitom osiguranom u stavku 1. ovog članka.”
- 5 Člankom 2. Direktive pod naslovom „Definicije” predviđa se:

„U smislu ove Direktive:

(a) ‚osobni podaci’ znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu [identificiranu] fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi [identificirati] (osoba čiji se podaci obrađuju’); osoba koja se može utvrditi [identificirati] je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov [njezin] fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;

(b) ‚obrada osobnih podataka’ (‚obrada’) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

c) „sustav arhiviranja osobnih podataka” („sustav arhiviranja”) znači bilo koji strukturirani skup osobnih podataka koji je dostupan prema posebnim mjerilima, bilo da su centralizirani, decentralizirani ili raspršeni na funkcionalnoj ili zemljopisnoj osnovi;

[...]

6 Člankom 3. Direktive definira se područje njezine primjene kako slijedi:

„1. Ova Direktiva se primjenjuje na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na obradu osobnih podataka:

– tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava Zajednice, kao što je predviđeno u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji i u svakom slučaju na postupke obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost (uključujući gospodarsku dobrobit države kada se operacija obrade odnosi na pitanja nacionalne sigurnosti) i aktivnosti države u području kaznenog prava,

– koju provodi fizička osoba tijekom aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi.”

7 Odnos između zaštite osobnih podataka i slobode izražavanja uređeno je člankom 9. Direktive pod naslovom „Obrada osobnih podataka i sloboda izražavanja” kako slijedi:

„Države članice utvrđuju iznimke ili odstupanja od odredbi ovog poglavlja, poglavlja IV. i poglavlja VI. za obradu osobnih podataka izvršenih isključivo u novinarske svrhe ili radi umjetničkog ili književnog izražavanja jedino ako su potrebni radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja.”

8 S tim u vezi, uvodna izjava 37. Direktive glasi kako slijedi:

„budući da je obradu osobnih podataka u svrhe novinarstva ili književnog ili umjetničkog izražavanja, posebno na audiovizualnom području, potrebno izuzeti od zahtjeva nekih odredbi ove Direktive u onoj mjeri u kojoj je to potrebno da bi se uskladila temeljna prava pojedinaca [fizičkih osoba] sa slobodom [izražavanja] i posebno s pravom na dobivanje i pružanje podataka, kako je zajamčeno posebno člankom 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda; budući da bi prema tome države članice morale propisati iznimke i odstupanja potrebna u svrhu uspostave ravnoteže između temeljnih prava u odnosu na opće mjere o opravdanosti obrade podataka, mjera o prijenosu podataka trećim zemljama i ovlasti nadzornih tijela; budući da to međutim ne bi trebalo navesti države članice da propišu iznimke od mjera za osiguravanje sigurnost obrade; budući da bi barem nadzorna tijela za ovo područje morala imati i neke naknadne ovlasti, na primjer da objave redovito izvješće ili da upute predmet sudskim tijelima;”

9 Člankom 13. Direktive pod naslovom „Iznimke i ograničenja” utvrđeno je:

„1. Države članice mogu donijeti propise za ograničavanje područja primjene obveza i prava iz članka 6. stavka 1., članka 10., članka 11. stavka 1. te članka 12. i 21. ove Direktive kada takvo ograničavanje predstavlja potrebne mjere za zaštitu:

(a) nacionalne sigurnosti;

[...]

10 Člankom 17. Direktive pod naslovom „Sigurnost obrade” predviđa se sljedeće:

„1. Države članice utvrđuju da nadzornik mora provoditi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi zaštitio osobne podatke od slučajnog ili nezakonitog uništavanja ili slučajnoga gubitka, izmjene, neovlaštenog otkrivanja ili pristupa, posebno kada obrada uključuje prijenos podataka putem mreže, te protiv svih drugih nezakonitih oblika obrade.

Uzimajući u obzir najnovija dostignuća i trošak njihove provedbe, takve mjere osiguravaju razinu sigurnosti koja odgovara rizicima obrade i prirodi podataka koje je potrebno zaštititi.

2. Države članice utvrđuju da nadzornik mora, kada se obrada provodi u njegovo ime, izabrati obrađivača koji daje dovoljna jamstva u vezi mjera tehničke sigurnosti [i organizacijskih mjera] kojima je uređena obrada koju je potrebno izvršiti, te da osigura poštivanje tih mjera.

[...]

Nacionalno pravo

11 Članak 10. stavak 1. Ustava (Perustuslaki (731/1999)) od 11. lipnja 1999. glasi:

„Zajamčeno je pravo na privatnost, čast i nepovredivost doma svake osobe. Detaljnije odredbe o zaštiti osobnih podataka utvrđene su zakonom.”

12 Člankom 12. Ustava predviđeno je:

„Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. Sloboda izražavanja sadržava u sebi pravo na samoizražavanje te na davanje i primanje informacija, mišljenja i ostalih vidova komunikacije bez prethodnog ometanja. Detaljnije odredbe o realizaciji prava na slobodu izražavanja utvrđene su zakonom. [...]

Dokumenti i ostale evidencije u posjedu nadležnih tijela u javnoj su domeni, osim ako zakonom iz važnih razloga nisu izričito predviđena ograničenja. Svaka osoba ima pravo na pristup javnim dokumentima i evidencijama.”

13 Zakon o osobnim podacima (Henkilötietolaki (523/1999)) od 22. travnja 1999., kojim je Direktiva prenesena u nacionalno zakonodavstvo, primjenjuje se na obradu navedenih podataka (članak 2. stavak 1.), osim evidencija s osobnim podacima koje sadržavaju isključivo, i u neizmijenjenom obliku, informacije koje su objavljene u medijima (članak 2. stavak 4.). Samo se dijelom primjenjuje na obradu osobnih

podataka u novinarske svrhe ili radi umjetničkog ili književnog izražavanja (članak 2. stavak 5.).

- 14 Člankom 32. Zakona o osobnim podacima predviđeno je da nadzornik mora provoditi odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi zaštitio osobne podatke od neovlaštenog pristupa i njihovog slučajnog ili nezakonitog uništavanja, izmjene, otkrivanja ili prijenosa te protiv svih drugih nezakonitih oblika obrade.
- 15 Zakonom o javnom pristupu u odnosu na službene aktivnosti (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)) od 21. svibnja 1999. također se uređuje pristup informacijama.
- 16 Člankom 1. stavkom 1. Zakona o javnom pristupu u odnosu na službene aktivnosti predviđeno je opće načelo da su dokumenti obuhvaćeni tim zakonom u javnoj domeni.
- 17 Člankom 9. navedenog zakona predviđeno je da svaka osoba ima pravo na pristup javnim dokumentima u posjedu javnih tijela.
- 18 Člankom 16. stavkom 1. tog zakona utvrđena su detaljna pravila o pristupu tim vrstama dokumenata. Predviđeno je da javna tijela trebaju usmeno objasniti sadržaj dokumenta, učiniti dokument dostupnim u svojem poslovnom prostoru gdje ju je moguće proučiti, umnožiti ili poslušati, te izdati presliku ili ispis dotičnog dokumenta.
- 19 Člankom 16. stavkom 3. tog zakona određene su okolnosti pod kojima podaci iz evidencija s osobnim podacima u posjedu javnih tijela mogu biti otkriveni:

„Evidencija koja sadržava osobne podatke može biti otkrivena u obliku ispisa ili podaci mogu biti otkriveni u elektroničkom obliku, osim ako je zakonom predviđeno drukčije, ako je primatelj ovlašten pohranjivati i koristiti takve podatke na temelju odredaba kojima je uređena zaštita osobnih podataka. Međutim, pristup osobnim podacima za potrebe izravnog marketinga, ispitivanja tržišta ili istraživanja tržišta nije dopušten, osim ako je to zakonom izričito dopušteno ili ako je osoba čiji se podaci obrađuju dala svoju suglasnost.”
- 20 Nacionalni sud utvrdio je da odredbe Zakona o javnom otkrivanju i povjerljivosti poreznih informacija (Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta (1346/1999)) od 30. prosinca 1999. trebaju imati prioritet pred odredbama Zakona o osobnim podacima i Zakona o javnom pristupu u odnosu na službene aktivnosti.
- 21 Člankom 2. Zakona o javnom otkrivanju i povjerljivosti poreznih informacija predviđeno je da se odredbe Zakona o javnom pristupu u odnosu na službene aktivnosti i Zakona o osobnim podacima primjenjuju na dokumente i informacije koje se odnose na područje poreza, ako nije drukčije predviđeno zakonom.
- 22 Člankom 3. Zakona o javnom otkrivanju i povjerljivosti poreznih informacija predviđa se:

„Informacije u području poreza nalaze se u javnoj domeni u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u ovom zakonu.

Svaka osoba ima pravo pristupa dokumentu iz područja poreza koji je javan i koji je u posjedu poreznih tijela u skladu s detaljnim pravilima predviđenim Zakonom o javnom pristupu u odnosu na službene aktivnosti, podložno iznimkama koje su utvrđene ovim zakonom.”

- 23 Člankom 5. stavkom 1. Zakona o javnom otkrivanju i povjerljivosti poreznih informacija predviđeno je da su podaci o imenu poreznog obveznika, datumu njegovog rođenja i općini njegovog prebivališta, u skladu s njegovom godišnjom poreznom prijavom, u javnoj domeni. Sljedeće informacije također su u javnoj domeni:

„1. Ostvareni dohodak za potrebe nacionalnog oporezivanja;

2. Neostvareni dohodak i dohodak od imovine za potrebe nacionalnog oporezivanja;

3. Ostvareni dohodak za potrebe općinskog oporezivanja;

4. Porez na dohodak i imovinu, općinski porezi i ukupni iznos poreza i pristojbi koji se ubiru.

[...]”

- 24 Konačno, člankom 8. Poglavlja 24. Kaznenog zakona (Rikoslaki), u verziji koja je stupila na snagu Zakonom 531/2000, uvedene su kazne za otkrivanje informacija kojima se povređuje pravo osobe na privatnost. Na temelju tih odredaba kazneno je djelo širiti, putem medija ili na drugi način, sve informacije, insinacije ili slike u odnosu na privatni život druge osobe u slučaju kada bi to uzrokovalo štetu ili patnju dotične osobe ili dovelo osobu na loš glas.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 25 Nekoliko godina Markkinapörssi je od finskih poreznih tijela prikupljao javne podatke za potrebe godišnje objave izvadaka iz tih podataka u regionalnim izdanjima novina Veropörssi.
- 26 Informacije sadržane u navedenim objavama sadržavale su prezime i ime otprilike 1,2 milijuna fizičkih osoba čiji dohodak premašuje određene pragove te iznos, zaokružen na najbližih 100 eura, ostvarenog i neostvarenog dohotka i podatke o porezu na bogatstvo kojem podliježu. Te informacije predstavljene su u obliku abecednog popisa i organizirane prema općini i dohodovnom razredu.
- 27 Prema zahtjevu za prethodnu odluku, u novinama Veropörssi sadržana je izjava da otkriveni osobni podaci mogu biti uklonjeni na zahtjev i bez naknade.
- 28 Iako te novine također sadržavaju članke, sažetke i reklame, glavna im je svrha objava osobnih poreznih informacija.
- 29 Markkinapörssi je osobne podatke objavljene u novinama Veropörssi prenio u obliku CD-ROM diskova društvu Satamedia, koje je u vlasništvu istih dioničara, s ciljem širenja dotičnih podataka putem sustava tekstualnih poruka. S tim u vezi ta su društva

potpisala sporazum s društvom čija je djelatnost mobilna telefonija, a koje je za račun društva Satamedia otvorilo uslugu tekstualnih poruka kojom se korisnicima mobilnih telefona omogućava primanje informacija objavljenih u novinama Veropörssi na svoj telefon, za naknadu od otprilike 2 eura. Osobni podaci iz te se usluge uklanjaju na zahtjev.

- 30 Tietosuojavaltuutettu i Tietosuojalautakunta, finska tijela nadležna za zaštitu podataka, nadgledaju obradu osobnih podataka i imaju regulatorne ovlasti utvrđene u Zakonu o osobnim podacima.
- 31 Nakon pritužbi pojedinaca da im je navodno prekršeno njihovo pravo na privatnost, 10. ožujka 2004. Tietosuojavaltuutettu nadležan za ispitivanje aktivnosti društava Markkinapörssi i Satamedia zatražio je od Tietosuojalautakunta da zabrani potonjem spornu provedbu aktivnosti obrade osobnih podataka.
- 32 Tietosuojalautakunta je odbio taj zahtjev, te je Tietosuojavaltuutettu pokrenuo postupak pred Helsingin hallinto-oikeus (Upravni sud, Helsinki), koji je također odbio njegov zahtjev. Tietosuojavaltuutettu je zato podnio žalbu na Korkein hallinto-oikeus (Vrhovni upravni sud).
- 33 Sud koji je uputio zahtjev naglašava da se žalba koju je podnio Tietosuojavaltuutettu ne odnosi na prijenos informacija od strane finških tijela. Također navodi da se ne dovodi u pitanje javna priroda dotičnih poreznih podataka. S druge strane, taj sud ima zadržke u odnosu na naknadnu obradu tih podataka.
- 34 U tim je uvjetima taj je sud odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „(1) Može li se aktivnost u sklopu koje se podaci u odnosu na ostvareni i neostvareni dohodak i imovinu fizičkih osoba:
- (a) prikupljaju iz dokumenata u javnoj domeni iz nadležnosti poreznih tijela i obrađuju za objavu,
- (b) abecednim redom objavljuju u tiskanom obliku prema dohodovnom razredu i općini u obliku sveobuhvatnih popisa,
- (c) prenose dalje na CD-ROM kako bi se se koristili u komercijalne svrhe, te
- (d) obrađuju za potrebe usluge tekstualnih poruka pomoću koje korisnici mobilnih telefona mogu slanjem tekstualne poruke koja sadržava podatke o imenu i općini prebivališta osobe na odgovarajući broj dobiti u odgovoru informacije o ostvarenom i neostvarenom dohotku i imovini te osobe,
- smatrati obradom osobnih podataka u smislu članka 3. stavka 1. Direktive [...]?”
- (2) Treba li Direktivu [...] tumačiti tako da se različite aktivnosti navedene u točkama od (a) do (d) prvog pitanja mogu smatrati obradom osobnih podataka koja se provodi isključivo u novinarske svrhe u smislu članka 9. Direktive,

uzimajući u obzir činjenicu da su podaci o više od jednog milijuna poreznih obveznika prikupljeni na temelju informacija koje su u javnoj domeni u skladu s nacionalnim zakonodavstvom o pravu na javni pristup informacijama? Ima li činjenica da je glavni cilj operacije objava tih podataka utjecaj na odlučivanje u ovom slučaju?

- (3) Treba li članak 17. Direktive [...] u vezi s načelima i svrhom te direktive tumačiti tako da su mu protivni objava podataka prikupljenih u novinarske svrhe i njihov daljnji prijenos u komercijalne svrhe?
- (4) Treba li Direktivu [...] tumačiti tako da evidencije o osobnim podacima koje sadržavaju, isključivo i u neizmijenjenom obliku, informacije koje su već objavljene u medijima, nisu obuhvaćene njezinim područjem primjene?"

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 35 Valja zaključiti da podaci na koje se ovo pitanje odnosi, a koji sadržavaju prezime i ime određenih fizičkih osoba čiji dohodak premašuje određene pragove, te iznos, zaokružen na najbližih 100 eura, njihovog ostvarenog i neostvarenog dohotka, jesu osobni podaci u smislu članka 2. točke (a) Direktive, budući da jesu „informacije koje se odnose na identificiranu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može identificirati” (vidjeti također presudu od 20. svibnja 2003., Österreichischer Rundfunk i dr., C-465/00, C-138/01 i C-139/01, Zb., str. I-4989., t. 64.).
- 36 Nadalje, dovoljno je utvrditi da je jasno iz samog teksta definicije iz članka 2. točke (b) Direktive da aktivnost na koju se pitanje odnosi uključuje „obradu osobnih podataka” u smislu te odredbe.
- 37 Posljedično, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 3. stavak 1. Direktive treba tumačiti tako da aktivnost u sklopu koje se podaci o ostvarenom i neostvarenom dohotku i imovini fizičkih osoba:
 - prikupljaju iz dokumenata u javnoj domeni iz nadležnosti poreznih tijela i obrađuju za objavu,
 - abecednim redom objavljuju u tiskanom obliku prema dohodovnom razredu i općini u obliku sveobuhvatnih popisa,
 - prenose dalje na CD-ROM kako bi se koristili u komercijalne svrhe, te
 - obrađuju za potrebe usluge tekstualnih poruka pomoću koje korisnici mobilnih telefona mogu slanjem tekstualne poruke koja sadržava podatke o imenu i općini prebivališta osobe na odgovarajući broj dobiti u odgovoru informacije o ostvarenom i neostvarenom dohotku i imovini te osobe,

treba smatrati „obradom osobnih podataka” u smislu navedene odredbe.

Četvrto pitanje

- 38 Svojim četvrtim pitanjem, koje valja razmotriti sljedeće, nacionalni sud u biti pita jesu li aktivnosti koje uključuju obradu osobnih podataka, kao što su one iz točaka (c) i (d) prvog pitanja, u odnosu na evidencije s osobnim podacima koje sadržavaju isključivo, i u neizmijenjenom obliku, informacije koje su već objavljene u medijima, obuhvaćene područjem primjene Direktive.
- 39 Na temelju članka 3. stavka 2. Direktive, ta se direktiva na obradu ne primjenjuje osobnih podataka u dva slučaja.
- 40 Prvi slučaj uključuje obradu osobnih podataka izvršenu u sklopu aktivnosti koja nije obuhvaćena područjem primjene prava Zajednice, kao što su one predviđene u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji te u svakom slučaju postupke obrade vezane za javnu sigurnost, obranu, državnu sigurnost (uključujući gospodarski prosperitet države kada se postupak obrade odnosi na pitanja državne sigurnosti) i aktivnosti države u područjima kaznenog prava.
- 41 Te aktivnosti, navedene kao primjer u prvoj alineji članka 3. stavka 2., u svakom su slučaju aktivnosti države ili državnih tijela nevezane za područja aktivnosti pojedinaca. Njihova je svrha definirati područje primjene iznimke koja je tamo predviđena kako bi se ta iznimka primjenjivala samo na aktivnosti koje su tamo izričito navedene ili koje mogu biti razvrstane u istu kategoriju (*ejusdem generis*) (vidjeti presudu od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, Zb., str. I-12971., t. 43. i 44.).
- 42 Aktivnosti koje uključuju obradu osobnih podataka kao što su one koje se navode u točkama (c) i (d) prvog pitanja odnose se na aktivnosti privatnih društava. Te aktivnosti ni na koji način nisu obuhvaćene okvirom uspostavljenim od strane javnih tijela koji se odnosi na javnu sigurnost. Posljedično, takve aktivnosti ne mogu se smatrati aktivnostima koje su obuhvaćene člankom 3. stavkom 2. Direktive (vidjeti u tom smislu presudu od 30. svibnja 2006., Parlament/Vijeće, C-317/04 i C-318/04, Zb., str. I-4721., t. 58.).
- 43 U odnosu na drugi slučaj, koji je obuhvaćen drugom alinejom te odredbe, u uvodnoj izjavi 12. Direktive – koja se odnosi na tu iznimku – navode se primjeri obrade podataka koje provodi fizička osoba tijekom aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi, korespondencije i čuvanja evidencija s adresama.
- 44 Iz gore navedenog slijedi da potonju iznimku treba tumačiti tako da se odnosi samo na aktivnosti koje se obavljaju tijekom privatnog ili obiteljskog života fizičkih osoba (vidjeti gore navedenu presudu Lindqvist, t. 47.). To se očito ne može primijeniti na aktivnosti društava Markkinapörssi i Satamedia, čija je svrha stavljanje prikupljenih podataka na raspolaganje neograničenom broju ljudi.
- 45 Stoga valja zaključiti da aktivnosti koje uključuju obradu osobnih podataka kao što su one navedene u točkama (c) i (d) prvog pitanja nisu obuhvaćene nijednim od slučajeva iz članka 3. stavka 2. Direktive.
- 46 Nadalje, valja naglasiti da Direktivom nisu predviđena daljnja ograničenja njezina područja primjene.

- 47 U tom smislu nezavisna odvjetnica primjećuje u točki 125. svog mišljenja da su člankom 13. Direktive dopuštena odstupanja od njezinih odredaba samo u određenim slučajevima, koji ne uključuju odredbe članka 3.
- 48 Naposljetku, valja zaključiti da bi općim odstupanjem od primjene Direktive u odnosu na objavljene informacije ta direktiva u velikoj mjeri izgubila smisao. Već samom objavom podataka od strane država članica oni bi prestali uživati zaštitu koja je predviđena Direktivom.
- 49 Na četvrto pitanje stoga valja odgovoriti da su aktivnosti koje uključuju obradu osobnih podataka, kao što su one iz točaka (c) i (d) prvog pitanja, u odnosu na evidencije s osobnim podacima koje sadržavaju isključivo, i u neizmijenjenom obliku, informacije koje su već objavljene u medijima, obuhvaćene područjem primjene Direktive.

Drugo pitanje

- 50 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li se članak 9. Direktive tumačiti tako da se aktivnosti iz točaka od (a) do (d) prvog pitanja, koje se prema nacionalnom zakonodavstvu odnose na podatke iz dokumenata u javnoj domeni, moraju smatrati aktivnostima koje uključuju obradu osobnih podataka koja se provodi isključivo u novinarske svrhe. Sud koji je uputio zahtjev navodi da želi pojašnjenje pitanja je li činjenica da je glavni cilj te aktivnosti objava dotičnih podataka relevantna za odlučivanje o tom pitanju.
- 51 Uvodno valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, odredbe direktive treba tumačiti s obzirom na ciljeve koje se njome nastoji postići te sustav koji se njome uspostavlja (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2008., Caffaro, C-265/07, još neobjavljenu u Zborniku, t. 14.).
- 52 U tom smislu nije sporno, kao što je vidljivo iz članka 1. Direktive, da je njezin cilj da države članice štite temeljna prava i slobode fizičkih osoba te posebno njihovo pravo na privatnost u odnosu na obradu osobnih podataka, ali da istovremeno dopušta slobodan protok osobnih podataka.
- 53 Taj je cilj, međutim, nemoguće postići a da se ne uzme u obzir činjenica da navedena temeljna prava moraju u određenoj mjeri biti usklađena s temeljnim pravom na slobodu izražavanja.
- 54 U članku 9. Direktive navodi s takvo usklađivanje. Kao što je posebno vidljivo iz uvodne izjave 37. te direktive, cilj članka 9. jest uskladiti dva temeljna prava: zaštitu privatnosti i slobodu izražavanja. Na državama članicama je da provedu navedeno.
- 55 S ciljem usklađivanja navedena dva „temeljna prava” za potrebe Direktive, države članice moraju osigurati određeni broj odstupanja ili ograničenja u odnosu na zaštitu podataka i prema tome također u odnosu na temeljno pravo na privatnost, kako je predviđeno u poglavljima II., IV. i VI. Direktive. Ta odstupanja moraju biti vezana isključivo uz novinarske svrhe ili umjetničko ili književno izražavanje, a koji su obuhvaćeni temeljnim pravom na slobodu izražavanja u mjeri u kojoj je očigledno da

su potrebni za usklađivanje prava na privatnost s pravilima kojima je uređena sloboda izražavanja.

- 56 Da bi se uzela u obzir važnost prava na slobodu izražavanja u svakom demokratskom društvu, potrebno je kao prvo široko tumačenje pojmova koji se odnose na tu slobodu, u ovom slučaju novinarstvo. Kao drugo, s ciljem postizanja ravnoteže između dva temeljna prava, zaštita temeljnog prava na privatnost zahtijeva da se odstupanja i ograničenja u odnosu na zaštitu podataka predviđena u gore navedenim poglavljima Direktive primjenjuju samo u mjeri koja je nužno potrebna.
- 57 U tom su kontekstu relevantne sljedeće točke.
- 58 Kao prvo, a kako je nezavisna odvjetnica naglasila u točki 65. svog mišljenja i kao što je očigledno iz zakonodavne kronologije Direktive, izuzeća i odstupanja predviđena člankom 9. Direktive primjenjuju se ne samo na medijska poduzeća, već i na svaku osobu koja se bavi novinarstvom.
- 59 Kao drugo, činjenica da se objava podataka u javnoj domeni provodi za potrebe ostvarivanja dobiti ne sprečava, *prima facie*, da se takvu objavu smatra aktivnošću koja se poduzima „isključivo u novinarske svrhe”. U skladu sa zapažanjima društava Markkinapörssi i Satamedia i stavom nezavisne odvjetnice u točki 82. njezinog mišljenja, svako poduzeće nastoji ostvariti dobit od svojih djelatnosti. Određeni stupanj komercijalnog uspjeha može čak biti neophodan za profesionalnu novinarsku djelatnost.
- 60 Kao treće, potrebno je uzeti u obzir razvoj i rast broja sredstava komunikacije i širenja informacija. Kao što je švedska vlada posebno napomenula, medij koji se upotrebljava za prijenos obrađenih podataka, bez obzira na to je li klasičan, kao što su papir ili radio valovi, ili elektronički, kao što je internet, ne određuje provodi li se aktivnost „isključivo u novinarske svrhe”.
- 61 Iz gore navedenog proizlazi da aktivnosti, kao što su one iz glavnog postupka, u odnosu na podatke iz dokumenata koji su na temelju nacionalnog zakonodavstva u javnoj domeni, mogu biti razvrstane kao „novinarske aktivnosti” ako je njihov cilj javno otkrivanje informacija, mišljenja ili ideja, bez obzira na medij koji se upotrebljava za njihov prijenos. Navedene aktivnosti nisu ograničene na medijska poduzeća i mogu se poduzimati u svrhu ostvarivanja dobiti.
- 62 Na drugo pitanje stoga valja odgovoriti da članak 9. Direktive treba tumačiti tako da aktivnosti iz točaka od (a) do (d) prvog pitanja, u odnosu na podatke iz dokumenata koji su na temelju nacionalnog zakonodavstva u javnoj domeni, treba smatrati aktivnostima koje uključuju obradu osobnih podataka koje se provode „isključivo u novinarske svrhe” u smislu te odredbe ako je jedini cilj tih aktivnosti javno otkrivanje informacija, mišljenja ili ideja, što je na nacionalnom sudu da utvrdi.

Treće pitanje

- 63 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 17. Direktive tumačiti tako da su mu protivni objava podataka koji su prikupljeni u novinarske svrhe i njihov daljnji prijenos u komercijalne svrhe.

64 Uzimajući u obzir odgovor na drugo pitanje, nije potrebno odgovoriti na ovo pitanje.

Troškovi

65 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred nacionalnim sudom, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

1. **Članak 3. stavak 1. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca [fizičkih osoba] u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka treba tumačiti tako da aktivnost u sklopu koje se podaci o ostvarenom i neostvarenom dohotku i imovini fizičkih osoba:**

- prikupljaju iz dokumenata u javnoj domeni iz nadležnosti poreznih tijela i obrađuju za objavu,
- abecednim redom objavljuju u tiskanom obliku prema dohodovnom razredu i općini u obliku sveobuhvatnih popisa,
- prenose dalje na CD-ROM kako bi se koristili u komercijalne svrhe, te
- obrađuju za potrebe usluge tekstualnih poruka pomoću koje korisnici mobilnih telefona mogu slanjem tekstualne poruke koja sadržava podatke o imenu i općini prebivališta osobe na odgovarajući broj dobiti u odgovoru informacije o ostvarenom i neostvarenom dohotku i imovini te osobe,

treba smatrati „obradom osobnih podataka” u smislu navedene odredbe.

2. **Članak 9. Direktive 95/46 treba tumačiti tako da aktivnosti iz točaka od (a) do (d) prvog pitanja, u odnosu na podatke iz dokumenata koji su na temelju nacionalnog zakonodavstva u javnoj domeni, treba smatrati aktivnostima koje uključuju obradu osobnih podataka koje se provode „isključivo u novinarske svrhe” u smislu te odredbe ako je jedini cilj tih aktivnosti javno otkrivanje informacija, mišljenja ili ideja. Na nacionalnom sudu je da utvrdi je li to slučaj u ovom predmetu.**

3. **Aktivnosti koje uključuju obradu osobnih podataka, kao što su one iz točaka (c) i (d) prvog pitanja i u odnosu na evidencije s osobnim podacima koje sadržavaju isključivo, i u neizmijenjenom obliku, informacije koje su već objavljene u medijima, obuhvaćene su područjem primjene Direktive 95/46.**

[Potpisi]

* Jezik postupka: finski.

RADNI PRIJEVOD